

NOTES BOTANIQUES

per

A. BOLÓS

BROMUS UNIOLOIDES Hbk (Ceratochloa pendula Schrad.)

AQUESTA planta, originària d'Amèrica del Sur, anotada per Fr. Sennen en la seva llista *Quelques plantes adventices, subspontanées ou cultivées en Espagne et dans le domaine méditerranéen* (Cavanillesia, vol. II, fac. I-IV), l'hem trobada aquests últims anys en diferents indrets de la comarca barcelonina. Creiem d'interès anotar-los, perquè ens fan creure aquesta espècie en un estadi de naturalització més avançat que no deduiríem de la nota del Frère Sennen, qui diu: «Nous l'avons noté dans le Midi de la France et sur le litoral catalan, toujours en rares pieds».

L'any passat, herboritzant prop de Sant Genís, en la carretera de la Rabassada, vaig trobar-la en uns camps de conreu de gramínies propers a la carretera. Pel lloc on creixia, vaig creure que es tractava d'una planta cultivada involuntàriament.

Enguany, però, férem una sortida al Prat del Llobregat, el dia 13 de maig, i restàrem sorpresos de veure el *Bromus unioloides* abundar en dos o tres llocs, en els marges dels recs propers a la carretera, en l'indret de l'Areòdrom Canudas. Estava convivint amb la frondosa vegetació de gramínies d'aquells indrets, tenint tot l'aspecte de planta naturalitzada.

En les plantes a intercalar de l'Herbari Vayreda també havem vist un exemplar d'Olot, que ens demostra que ja de temps està escampada per la nostra terra.

SIDA SPINOSA L.

Fa uns tres anys que vaig sembrar al meu terrat, en un petit test, unes llavors de *Lawsonia inermis*, que havia trobat entre la planta del comerç. Aquesta llavor no germinà. Però va prosperar una altra planta, la llavor de la qual devia anar barrejada amb la primera, que bon començament se'm féu difícil poder-la determinar, fins a veure-la florida. Vaig veure llavors que es tractava d'una malvacea de la tribu de les Sideas, i amb el Dr. Font i Quer podérem determinar es tractava de la

Sida spinosa, així anomenada per uns apèndixs estipulars trífids, durs, en forma d'espina no aguda. Més bé mereixerien el nom de ganxo que no el d'espina. Viu en les dues ribes del Mar Roig. Floreix ací a últims de setembre.

Una de les dificultats que trobava per la seva determinació era que la planta no floria. Presentava poncelles, les primeres de les quals queien sense obrir-se. Més endavant els pètals apareixien una mica sortints entre els sepals, però sense desfer l'estivació retorçada. Em va semblar veure signes d'efectuar-se la fecundació i vaig arribar a creure que es tractava de flors apètals semblants a les de certes *Viola*. Un dia, però, poguérem veure les flors obertes, petites, de color groc crem. I vàrem observar que solament s'obrien durant un temps curtíssim, entre les deu i les dotze del matí, hores en què habitualment jo era fora de casa. Seguïrem observant la floració i arribàrem a la conclusió que les flors s'obrien de deu a onze del matí (més tard els dies de major humitat atmosfèrica) i que restaven obertes poca cosa més d'una hora. La influència solar era indispensable per a què s'obrissin. Però això ens presentava un problema que fins aquest any no hem pervingut a resoldre. Quin era el mecanisme que feia que es tanquessin les flors abans d'arribar el sol al zenit, si era precisament el calor solar la causa de la seva expansió? Es tracta d'unes flors de vida molt efímera. No duren dotze o vint-i-quatre hores, com moltes flors efímeres, sinó que ni tan sols arriben a dues. La flor oberta a les onze del matí, a les dotze ha perdut ja la vigoria vital i es marceix i es plega. Ha acabat la seva missió.

Havem repetit durant tres anys la seva plantació, havent pogut enguany recollir bona quantitat de llavor per a plantar el vinent any al jardí de Montjuïc.